

RUSSERNE. 37 INTRODUKTIONER TIL RUSSISK KULTURHISTORIE.

Katrine Hornstrup Yde & Peter Nielsen (red.): *Russerne. 37 introduktioner til russernes kulturhistorie*, Informations Forlag, 2018, 237 s., ill., ISBN 978-87-7514-6871

Af: Gunvor Andersen (fil. mag. i litteraturhistorie, nordiske sprog og engelsk)

I 2018 udkom der på Informations Forlag en lille bog på 237 s., redigeret af *Informations* kulturelledende Katrine Hornstrup Yde og forfatteren og anmelderen Peter Nielsen.

Det er kulturelledende, som skriver forordet til hele udgivelsen. Hun gør opmærksom på, at de 37 portrætter af de russiske kulturpersonligheder oprindeligt blev bragt i marts og april 2018 i avisen *Information* under overskriften ”Det skønne Rusland”.

Som optakt til VM i fodbold i Rusland ville avisen minde om, at ”Rusland er andet og mere end billeder af præsident Putin i bar overkrop på en bjørn, anakronistiske melodigrandprix-deltagere og statsdopede OL-atleter”. Katrine Hornstrup Yde ser derfor udgivelsen som et bud på ”en kanon over Ruslands storslåede kultur” den gang Rusland var ”en kulturel stormagt”.

Bogen sætter i 6 afsnit fokus på 37 russiske kulturpersonligheder: 5 komponister (Musorgskij, Tjajkovskij, Stravinskij, Sjostakovitj og Gubajdulina), 5 skakspillere (Aljechin, Botvinnik, Tal, Karpov og Kasparov), 6 billedkunstnere (Kandinskij, Malevitj, Gontjarova, Rozanova, Chagall og Popova), 6 videnskabsfolk (Mendelejev, Kovalevskaja, Bakhtin, Propp, Sakharov og Geim), 5 filminstruktører (Eisenstein, Tarkovskij, Mikhalkov, Sukorov og Zvjagintsev) samt 10 forfattere (Pusjkin, Gogol, Lermontov, Dostojevskij, Tolstoj, Tjehhov, Akhmatova, Bulgakov, Majakovskij og Solzjenitsyn) plus et essay om den postsovjetiske litteratur.

Alle afsnit er opbygget efter omtrent samme skabelon: En ekspert på området introducerer tiden og stedet, præsenterer afsnittets kulturpersonligheder, deres virke og betydning, forsyner afsnittet med en kort biografi, et kernecitat og evt. en henvisning til andre i samme genre, som læseren kan gå videre med.

I kap. 1 – 5 er musikvidenskabsmanden Waldemar Lønsted ekspert på komponisterne, forfatteren og skakkommentatoren Peter Dürrfeld koncentrerer sig om skakspillerne, forfatteren, kritikeren og kunstformidleren Peter Laugesen om billedkunstnerne, fysikeren og fremtidsforskeren Niels Chr.

Alstrup tager sig af videnskabsfolkene – men overlader jobbet til litteraturforskeren Erik Skyum-Nielsen, når det drejer sig om Bakhtin og Propp, hvis litterærteoretiske præstationer en fysiker næppe kan forventes at have forstand på. Informations filmanmelder Christian Monggaard skriver om filminstruktørerne - med én undtagelse, Zvjagintsev, som behandles af Monggaards kollega. Princippet i de første 5 kapitler er derfor, at én ekspert beskæftiger sig med hele kapitlet. De få undtagelser, der gøres fra dette princip, har faglige grunde.

I kap. 6 er afsnittene bygget op på samme måde som i kap. 1- 5. Da antallet af kulturpersonligheder på dette område er ikke mindre end 10, dvs. næsten dobbelt så mange som i hvert af kapitlerne 1 - 5, plus et afsnit om postsovjetsk litteratur, så fordeler man opgaverne efter andre principper. Forfatteren Peter Nielsen er redaktør på afsnittet, han laver en opsummerende indledning til afsnittet, men tager sig slet ikke af de enkelte forfatterpræsentationer. Indlæggene fordeles på ikke mindre end 6 forskellige eksperter: Forfatteren og oversætteren Mette Dalsgaard sætter fokus på Pusjkin, Lermontov, Akhmatova og Majakovskij; lektor i litteratur ved Københavns Universitet Erik Skyum-Nielsen tager sig af Gogol, Tjekhov og Bulgakov; journalist ved Information Lone Nikolajsen zoomer ind på Dostojevskij; litteraturanmelder Kizaja Ulrikke Routhe-Mogensen på Tolstoy; og journalist og forfatter Niels Barfoed på Solzjenitsyn. Essayet om postsovjetsk litteratur er skrevet af lektor i russisk ved Københavns Universitet Tine Roesen.

Udgivelsen af bogen blev støttet af Statens Kunstfond og Sportsgoods-Fonden. Den er den anden bog i en serie af introduktioner til kulturhistorier fra andre lande. Den første bog i denne serie var *Deutschstunde – 34 introduktioner til tysk kulturhistorie* (2017). Den tredje er bogen om *30 suveræne svenskere* (2018).

Bogen er en sand appetitvækker. Formatet er så handy (14 x 19,5 cm), at den kan ligge i inderlommen, og selv om man har besøgt Rusland adskillige gange, rummer den mange idéer til nye kulturoplevelser. Udvalget af kulturpersonligheder kan selvfølgelig altid drøftes. Da bogens formål angiveligt er at give et bud på en kanon over Ruslands storslåede kultur, så forekommer forslaget både bredt og relevant, og præsentationerne er for det meste lødige, velformulerede og forbilledligt komprimerede. Den grafiske tilrettelæggelse er OK, bogens illustrationer fremmer interessen og fremfor alt er skrifttyperne så store, at bogen kan læses uden at man overanstrenger øjnene.

Foruden som hjælp til selvhjælp ved rejser i Rusland kan bogen selvfølgelig bruges også i andre sammenhænge, i undervisningsøjemed, i studiekredse og ikke mindst til personlig inspiration.

Derfor: Læs bogen og blive klogere på russisk kultur!